અર્હ નમઃ

શ્રી શત્રુંજય-મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

C/o. શ્રી વીરબાઇ પાઠશાળા, નાની શાક માર્કેટ પાસે, પાલીતાણા-૩૬૪૨૭૦

સમ્યગ્જ્ઞાન પરિચય

અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર

એનરોલમેન્ટ નંબર: ______ ૮ ગામ ______ -જાનવરી / ૨૦૨૩

વિદ્યાર્થીનું નામ ______

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	આત્મસ્વરૂપ
(૨)	મૌખર્ય
(૩)	આનુપૂર્વી
(૪)	પુણ્ય પાપ
(૫)	પુષ્કલાવતી
(૬)	દેદીપ્યમાન
(૭)	પરાઘાત નામકર્મ
(૮)	અપ્રત્યાખ્યાનાવરણીય
(૯)	પ્રમાદાચરિતઅનર્થદંડ
(૧૦)	કાઙકાં
(૧૧)	તિર્યક્જૃંભક વ્યંતર
(૧૨)	સુધર્માસ્વામીને
(૧૩)	પ્રતિક્રમણ
(૧૪)	લઘુ સ્પર્શ
(૧૫)	દેવકુરુ
(૧૬)	પુણ્ય
(૧૭)	મૃગશિર
(૧૮)	વિહાયોગતિ-નામકર્મ
(૧૯)	સંયુક્તાધિકરણ
(૨૦)	કીર્તિદેવી

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	પ્રતિક્રમણ
(૨)	બીજ-બુદ્ધિ
(૩)	માહણસિંહ
(૪)	દેવાંગનાઓ
(૫)	વિજયક્ષેત્ર
(૬)	દાક્ષિણ્યતાદિ
(૭)	છેવટ્ઠુ
(૮)	સર્વવિરતિનો
(૯)	હારિત
(૧૦)	દૃષ્ટિવાદ
(૧૧)	વપ્ર
(૧૨)	સાદિ-સંસ્થાન
(૧૩)	અતિક્રમણ
(૧૪)	અપધ્યાનાચરિત
(૧૫)	વક્ર વિહાયોગતિમાં
(૧૬)	પ્રકારોથી
(૧૭)	અહીં (જંબુદ્વીપમાં)
(૧૮)	કાળો, કૃષ્ણવર્ણ
(૧૯)	દુર્ગંધ, દુરભિ
(૨૦)	ગીત સહિત

(પ્રશ્ન-૨ ના (૫)-(૨૦) જવાબો ત્રીજા સ્તંભમાં:)

(૫)	રચના ના
(૬)	વીણા
(૭)	ચીકણો, સ્નિગ્ધ
(૮)	પોતાનું આયુષ્ય
(૯)	એ હું
(૧૦)	ઔદારિકશરીરમાં
(૧૧)	વારંવાર
(૧૨)	કામ વિકાર
(૧૩)	રાત્રિ
(૧૪)	વક્ર ગતિ માં
(૧૫)	તિક્ત, કડવો
(૧૬)	પ્રકારોથી
(૧૭)	અહીં (જંબુદ્વીપમાં)
(૧૮)	કાળો, કૃષ્ણવર્ણ
(૧૯)	દુર્ગંધ, દુરભિ
(૨૦)	ગીત સહિત

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	કુબ્જ
(૨)	ફરીને
(૩)	લબ્ધિ / શક્તિ
(૪)	શીત-ઠંડો સ્પર્શ

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૯	(૬)	૧૦
(૨)	૮	(૭)	૩
(૩)	૧	(૮)	૭
(૪)	૬	(૯)	૪
(૫)	૨	(૧૦)	૫

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ / **પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X**

	પ્રશ્ન-૫	પ્રશ્ન-૬
(૧)	૨૧	X
(૨)	૨૦૦૦	✓
(૩)	૨૪	X
(૪)	૨૦	✓
(૫)	૫૨૬ ૬/૧૯	✓
(૬)	૨૬	X
(૭)	૧૬	✓
(૮)	૬	X
(૯)	૬૮	✓
(૧૦)	૪૬	X

પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય કયા પાને છે તે નંબર

(૧)	૧૧
(૨)	૫
(૩)	૨૪
(૪)	૧૮
(૫)	૭-૮
(૬)	૧૪
(૭)	૨૦
(૮)	૧૭
(૯)	૧૩
(૧૦)	૨૨

પ્રશ્ન ૧- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૨- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૩- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૪- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૫- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૬- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૭- મેળવેલ ગુણ	પ્રશ્ન ૮- મેળવેલ ગુણ	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ______ તપાસનારની સહી ______

પ્રશ્ન - ૮

૧. પ્રમાદ, મોહ, અજ્ઞાન ના વશથી સ્વસ્થાન થી જે પરસ્થાન માં જવાનું થયું હોય ત્યાંથી ફરીને સ્વસ્થાન માં પાછા ફરવું તે પ્રતિક્રમણ કહેવાય છે. પ્રતિક્રમણ આવશ્યક એ છ આવશ્યક માં મહત્વનું આવશ્યક છે. સાધક પોતાના જીવન ના વ્રતો અને નિયમો માં લાગેલા અતિચાર, અને ભુલો ને શોધે છે. યાદ કરે છે. અને ગુરુ સાક્ષીએ એમની મન, વચન, કાયા થી ક્ષમા યાચના કરે છે આત્મ જાગૃતિ અને આત્મનિર્મળતા માટે ની આ વિશિષ્ટ ક્રિયા-આરાધના છે. આ આવશ્યક નો મુખ્ય હેતુ વિશ્વમૈત્રી અને શુભ ભાવના છે.

~o~ ~o~ ~o~

૨. સંઘયણ-શરીર ના હાડકા ની રચના, હાડકા ની મજબુતાઈ તેને અપાવનાર કર્મ તે સંઘયણ નામ કર્મ છે. તે ક્રમશઃ છ પ્રકારે છે. વજ્રઋષભ નારાચ, ઋષભ નારાચ, નારાચ, અર્ધનારાચ, કિલિકા અને છેવટ્ઠુ સંઘયણ. અહીં ઋષભ (પાટો), વજ્ર (ખીલી, કિલિકા) નારાચ-(મર્કટ જંઘ) બન્ને તરફ સમજવા. આ સંઘયણો ઔદારિક શરીર માં જ હોય છે. (૧) કિલિકા સં.- ન મર્કટબંધ, ન પાટો હોય એક માત્ર ખીલી જેવા હાડકા થી જ બે હાડકા જોડાયેલા હોય છે. આવી હાડકા ની રચના અપાવનાર કર્મ તે કિલિકા સંઘયણ નામ કર્મ છે. (૨) છેવટ્ઠુ સં.- ન મર્કટ બંધ, ન પાટો, ન ખીલી હોય માત્ર બન્ને હાડકા એક બીજા ને અડેલા હોય એવા હાડકા ની રચના અપાવનાર કર્મ તે છેવટ્ઠુ સંઘયણ નામ કર્મ છે.

~o~

૩. અચલભ્રાતા ની શંકા- આત્મા સિવાય પુણ્ય-પાપ વિગેરે જુદું કાંઈજ નથી એવી શંકા એમને હતી. પ્રભુનું સમાધાન - હે અચલભ્રાતા શુભ કર્મ વડે જીવ પુણ્યશાળી થાય છે. અને અશુભ કર્મ વડે જીવ પાપી થાય છે. પ્રત્યક્ષ આ દેવો તને દેખાય છે. જગત માં શ્રેષ્ઠિઓ, રાજા, મહારાજાઓ, વગેરે જે સુખી દેખાય છે. તે બધા પૂર્વે કરેલાં પુણ્ય થી તેવા થયેલા છે. જગત માં ઘણા આત્માઓ ઘણી રીત થી દુઃખી દેખાય છે. એ બધા પૂર્વે કરેલા પાપ થી દુઃખી થયેલા છે. તે એ વાત પણ પુણ્ય અને પાપ ના અસ્તિત્વ ની સિદ્ધિ કરે છે. એટલે તારે આ બધું વિચારી ને પુણ્ય પાપ ના અસ્તિત્વ વિષે શંકા કરવી નહીં.

~o~ ~o~ ~o~

૪. જીવ ઘણીવાર જેની સાથે લેવા-દેવા નથી એવી પ્રયોજન વિનાની પ્રવૃતિથી જે પુણ્ય રૂપ ધન નો નાશ કરીને એનાથી બંધાતા કર્મ અને એના દ્વારા ભોગવવા પડતા કટુ વિપાક તે અનર્થદંડ છે. એ અનર્થદંડ ક્રમશઃ ચાર પ્રકારે છે.- અપધ્યાનાચરિત, પ્રમાદાચરિત, હિંસા પ્રદાન, પાપોપદેશ. દુર્ધ્યાન - આર્તધ્યાન અને રૌદ્રધ્યાન દ્વારા જીવ કોઈ ની સાથે વૈર, કલહ, વાદ-વિવાદ, વઢુ-વઢવાડ કરવાનું ધ્યાન, અબોલા રહીને રોષ કરવો, શ્રાપ દેવો, ગાળ, કર્કશ-ખરાબ અપ્રિય કડક વચન બોલી આકુળ ચિત્તે ચિંતા કરીને દુર્ધ્યાન દ્વારા આપણા આત્મા ને દંડિત કરીએ છીએ.

~o~ ~o~ ~o~

૫. શ્રી શાંતિનાથ પ્રભુ ના ચરણો માં વંદન કરવા આવેલી દેવાંગનાઓ નૃત્ય કલા, વાદ્ય-વગાડવાની કલા, વેણુ નો ધ્વનિ, વીણા અને ચપટી / ઢોલ વગેરે ના શબ્દો ની સાથે મેળવેલા, ત્રિપુષ્કર નામના વાજિંત્ર થી મનોહર એવા શબ્દો થી મિશ્રિત થયેલા કાન ને સમાન કરવા-વાળા, શુદ્ધ એવા ષડજ સ્વર કલા માં ગીત કલા માં નિપુણ એવી દેવાંગનાઓ શ્રીશાંતિનાથ પ્રભુ ના ચરણો માં વંદન કરવા આવેલી.

~o~ ~o~ ~o~